

ABORDAREA BIOETICĂ A PACIENTULUI HEPATIC CRONIC. SINTEZA LITERATURII

Daniela Afteniuc

Conducător științific: Ion Banari

Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Îngrijirea pacientului hepatic reprezintă un proces complex, care necesită o abordare nu doar terapeutică, dar și bioetică. Statutul psihosomatic al pacientului hepatic cronic pune sub semnul întrebării posibilitatea unei evaluări obiective, ce ar permite a studia potențialitatea de îmbunătățire a calității vieții pacientului din perspectivă bioetică. **Scopul lucrării.** Identificarea aspectelor medico-bioetice în îngrijirea pacientului hepatic. **Material și metode.** Au fost analizate 26 de Material științifice dintre care șapte sunt incluse în sinteza finală, iar, acestea reflectă statutul psihosomatic și vulnerabilitatea pacientului hepatic. Lucrarea a fost structurată și redată prin metoda hermeneutică, metoda sintezei și metoda comparativă. **Rezultate.** Abordarea bioetică a pacientului hepatic cronic permite înțelegerea stării pacientului atât din punct de vedere moral, psihologic, cât și medical. Pentru realizarea acestora sunt identificate câteva postulate în vederea funcției lucrătorului medical din punct de vedere bioetic: 1) dacă lucrătorul medical în exercitare profesiei respectă valorile umane în viața și ființa pacientului; 2) dorința permanentă de a îmbunătăți calitatea vieții pacientului. **Concluzii.** Abordarea bioetică a pacientului hepatic cronic cere o atenție majoră pentru aceștia, atât din partea profesioniștilor sănătății, cât și din partea familiei. Principiul bioetic esențial în îngrijirea pacientului hepatic are drept scop „non dăunarea”, pentru că pacientul este o persoană foarte fragilă, care necesită o cercetare amănunțită și îngrijire permanentă. **Cuvinte-cheie:** bioetică, pacient hepatic, medic, calitatea vieții.

THE BIOETHICAL APPROACH IN CHRONIC LIVER PATIENT. A LITERATURE SYNTHESIS

Daniela Afteniuc

Scientific adviser: Ion Banari

Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemițanu University.

Background. The care of the liver patient is a complex process that requires not only a therapeutic but also a bioethical approach. The psycho-somatic status of the chronic liver patient calls into question the possibility of an objective evaluation that would allow studying the potential for improving the patient's quality of life from a bioethical perspective. **Aim of the study.** Identification of the medico-bioethical aspects in liver patient care. **Material and methods.** 26 scientific materials were analyzed, 7 of which are included in the final synthesis as they reflect the psycho-somatic status and vulnerability of the liver patient. The work was structured and rendered through hermeneutic, synthesis, and comparative methods. **Results.** The bioethical approach to the chronic liver patient allows the understanding of the patient's condition from a moral, psychological and medical point of view. In order to achieve that, several postulates are identified to fulfil the function of the medical worker from a bioethical point of view: 1) if a medical worker during professional activities respects human values of life and being of the patient; 2) the permanent desire to improve the patient's quality of life. **Conclusion.** The bioethical approach to the chronic liver patient requires significant attention for them, both from the health professionals and from the family. The essential bioethical principle of liver patient care bases on „non-harm” because the patient is a very fragile person who requires thorough research and permanent care. **Keywords:** bioethics, liver patient, doctor, life quality.

* Studiu realizat cu suportul proiectului 20.80009.8007.37 Bolile cronice hepatice și pancreatice: aspecte nutriționale și chirurgicale din cadrul Programului de Stat (2020-2023), conducător de proiect: Iulianna Lupașco, dr. hab. șt.med., cercet. șt., autoritatea contractantă: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.